

Konfirmasjon i annleislandet

Eg var i konfirmasjon førre helg i eit land langt, langt borte; over sju blånar og litt til, ute i havgapet; ja, langt fra innlandet i alle fall – innlandet. Menneska i dette annleislandet langt borte var kledd i finstasen sin. Det var mørke dressar og kvite skjorter; det var lyse dressar og farga skjorter; det var bunader – folkedrakter – folkets drakter. Det var folk kledde til fest. Det var folk med smilande andlet. Alle var glade. Det var ungdommar der – spente og forventingsfulle på veg inn i vaksenlivet – om ei stund i alle fall. Det var familiar der frå fjern og næra.

Alle skulle dei inn i kyrkja. Dei strøymde inn og fann seg plassar. Det var trøgt, men det var plass til alle i herberget. Det var heising og munmling. Det var mange fungemål – men det var ikkje Babels tårn. Dei var eitt land og éin nasjon, og dei var samla for å feire konfirmantane, som representerte den nye generasjonen. Vegen vidare inn i framtida.

Presten ønskte velkommen. Presten var kykkjas man. Presten var statens mann. Presten brukte hovudmålet i den regionen. Presten prata nynorsk, «Ere vere Gudi i det høgste» – «og fred på jorda blant menneske». Det var gudsteneste, og det var mange ord; mange ord – på nynorsk. Det kom ikkje ein lyd frå meinigheten – umskylt kyrkjelyden. Det var ikkje lyd i kyrkjelyden. Det var ikke huffing, ikke stønn, ikke klaging, ikke ein lyd. Det var ei heilt vanleg gudsteneste. Presten snakka litt dialekt – og nynorsk når han måtte halde seg til liturgien – liturgien var jo knytt til det heilage ord. Slik var det, og det var ingen som venta nokon anna. «Vihyllar deg for din store herleidom, Herre Gud, himmelske konge, all-

mektige Fader.» Det var ingen som kravde at presten skulle snakke annleis.

Dei som sokna til den kyrkja, kjende ikkje til noko anna. «Frosbekjennelsen» heiter «truedekjennung», og dei fleste ville nok haft store problem med å seie den fram på bokmål. Liturgien deira var på nynorsk. Det var sånn det var – bokmål var framandt for dei i denne samanhengen. Men dei trudde på den same guden – dei som trudde. Dei snakka dialektar som hørde til det same språket, men dei brukte ein annan variant av skriftspråket – ei anna målform. Der oppe i annleislandet seter dei «i trur», men skriv «eg trur». Her nede, i landet for dei rett-truande, seter ein «je trur» og skriv «jeg tror», og trur samtidig at dei andre snakkar og skriv rart og forskjellig – ja, nærmast eit anna språk, eit framandspråk, eit framandspråk. Nynorskingane trur på ein gud som skapte himmel og jord, mens bokmålingane trur på gud som himmelen og jordas skapar. Nynorskingen elskar nesten sin, mens bokmålingen elskar sin neste. Men elskar dei kvarandre?

Ein ber jo gjerne om at Gud skal late viljen sin ráde på jorda slik som i himmelen. Alle dei som kjempa mot eitt norsk skriftspråk og sammorsk, var direkte eller indirekte med på å bidra til språkklyvinga vi har levd med i så lang tid. Alle dei som ikkje ville akseptere såkalla blanding og lån frå den eine målfôrma til den andre. Alle desse var med og bygde Babels tårn i Noreg, og no er dei gjerne med i klagekoret og ønsker seg eitt språk. «Lat oss bøya oss for Gud og be om tilgjeving.»

Men dei meiner ikkje eitt språk – for dei vil nok gjerne

villig innromme at vi snakkar eitt språk i Noreg, og dette språket er norsk. Dei vil ha eitt skriftspråk. Men dette språket skal heist vere bokspråket og ikkje språket ein bruker i annleislandet – dette landet langt, langt borte; så langt borte at ein berre har sett det på TV og postkort – det landet som heiter Noreg og ikkje Norge.

Dei er ikkje som oss – og viss dei vil vere som oss, må dei samanhengen. Men dei trudde på den same guden – dei som trudde. Dei snakka dialektar som hørde til det same språket, men dei brukte ein annan variant av språket; språket er jo allereie det same; talespråket altså. Dei må lære seg å snakke og skrive som folk. Det sa ein i alle fall for. Men sånt kan ein ikkje lengre seie ne. «Lat oss ransaka oss sjølve for Guds andlet og sanna syndene våre.»

Vi vender oss mot vest og bed for syskena våre der – dei med eit anna skriftspråk. Vi vender oss mot sør og bed for syskena våre der. Vi vender oss mot nord og bed for vår eigen del av verda. OK, nordlendingane og resten av verda får også vere med. Ein himmel full av stjerner, blått hav så langt du ser. Men her i området er det berre Mjøsa ein set; og på andre sida er det totningane og andre austlendingar som rá. Det er langt til landet i vest – annleislandet; over sju blånar og litt til – landet som heiter Noreg. Det er nok best at dei held seg der – og då kan dei få ha språket sitt for seg sjølve også. Slik hyder herrefolkets ord.

JENS HAUGAN
Hamar

hamar-dagblad.no

NYHETER PÅ NETT

TIPS OSS PÅ VÅRE NETTSIDER